

***Darba grupas ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas
pamatnostādņu 2013.-2019.gadam izstrādei sanāksme***

Protokols Nr.3

Vieta: Rīgā, Latvijas cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizācijas „SUSTENTO” biroja telpās Antonijas ielā 24-6

Laiks: 2011.gada 14.aprīlī plkst. 15.00

Sanāksmi vada: *E.Celmiņa* – Labklājības ministrijas Vienlīdzīgu iespēju politikas nodaļas vadītāja

Protokolē: *M.Žukovska* – Labklājības ministrijas Vienlīdzīgu iespēju politikas nodaļas vecākā referente

Dalībnieki:

S.Barks – Iekšlietu ministrijas Nozares politikas departamenta Politikas plānošanas nodaļas vecākais referents

Š.Bērziņa – Tiesībsarga biroja vecākā juriskonsulte

I.Černika-Zariņa – Izglītības un zinātnes ministrijas Politikas koordinācijas departamenta Politikas plānošanas nodaļas vecākā referente

A.Gaile – Labklājības ministrijas Vienlīdzīgu iespēju politikas nodaļas vadītājas vietiece

E.Heidere – Labklājības ministrijas Darba departamenta Darba tirgus politikas nodaļas vecākā referente

A.Jaško – Aizsardzības ministrijas Personāla attīstības departamenta Sociālo lietu nodaļas vadītājs

I.Laine – Latvijas Sieviešu invalīdu asociācijas „Aspazija” valdes priekšsēdētāja

S.Pablaka – Veselības ministrijas Veselības aprūpes departamenta Veselības aprūpes organizācijas nodaļas vadītāja

A.Pavļins – Latvijas Nedzirdīgo Savienības prezidents

N.Pīlīps – Invalīdu un viņu draugu apvienības „Apeirons” projektu vadītājs,

I.Šķestere – „Latvijas „Kustība par neatkarīgu dzīvi” valdes priekšsēdētāja

T.Vahļina – „Latvijas „Kustība par neatkarīgu dzīvi” valdes locekle

I.Brīnuma – Tieslietu ministrijas Valsts tiesību departamenta konstitucionālo tiesību nodaļas juriskonsulte

Ē.Ajausks – Kultūras ministrijas Sabiedrības integrācijas un pilsoniskās sabiedrības attīstības nodaļas vecākais referents

D.Vītola – Latvijas invalīdu biedrības „Atbalsts” valdes locekle

I.Neimane – Latvijas Cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizācijas “SUSTENTO” veselības politikas koordinatore

G.Anča – Latvijas Cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizācijas “SUSTENTO” valdes priekšsēdētāja

L.Piešiņa – Kultūras ministrijas Kultūrpolitikas departamenta pārvaldes vecākā referente

Darba kārtība

1. Apkopoto problēmjautājumu izskatīšana veselības jomā;
2. Citi jautājumi.

1. Sanāksmes dalībnieki izskata jautājumus secīgi, pēc sagatavotās tabulas, diskutē, norāda uz papildus niansēm un pieņem lēmumus par jautājumu saglabāšanu, izslēgšanu, papildināšanu vai pievienošanu citam jautājumam. Apkopojuma aktualizāciju veiks LM Vienlīdzīgu iespēju politikas nodaļas speciālisti.

Problēmjaudājums	Debatēs piedalās:	Nolēma:
1.Problēmjaudājums attiecībā uz bērnu izvietošanu psihoneiroloģiskajās slimnīcās kopā ar pieaugušajiem	S.Pablaka, Š.Bērziņa	Uzturēt spēkā minēto problēmu, vienlaicīgi pastiprinot kontroli.
2.Problēmjaudājums attiecībā uz vecāku atbalsta trūkumu bērna ar invaliditāti aprūpē, kā arī uz ierobežojumiem bērna ar invaliditāti dzīves prasmju apguvē.	E.Celmiņa, I.Šķestere	Problēmjaudājums izriet no ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām 7.panta. I.Šķestere piebilst, ka atbalstam ir jābūt daudz plašākam, nekā tikai valsts sociālie pabalsti. Nolēma: problēmjaudājumu uzturēt spēkā.
3.Problēmjaudājums attiecībā uz sabiedrības izpratnes celšanu par personām ar garīgās attīstības traucējumiem.	E.Celmiņa, I.Šķestere, I.Neimane, S.Pablaka	1. Ir nepieciešams veikt sabiedrības izglītošanas pasākumus ar mērķi celt tās izpratni par personām ar garīgās attīstības traucējumiem. 2. Sadarbībā ar IzM medicīnas personālam pēcizglītības programmā iekļaut holistisku kursu par personām ar invaliditāti.
4.Problēmjaudājums attiecībā uz ārstniecības iestāžu pieejamību personām ar invaliditāti.	E.Celmiņa, S.Pablaka, N.Pīlps, I.Šķestere	N.Pīlps atzīmē, ka 7 aptiekas no 10 nav pieejamas personām ar invaliditāti. Viņš jautā, vai ir iespējams risināt šo problēmu, veicot grozījumus 20.01.2009. MK noteikumos Nr.60. „Noteikumi par obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām”. S.Pablaka vērš uzmanību, ka vissliktākā situācija ir ar ģimenes ārstu prakšu pieejamību personām ar invaliditāti. Nolēma: 1. Sekmēt veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību personām ar invaliditāti. 2. Rīgas domes ierosinājumu attiecībā uz finanšu trūkumu

		veselības aprūpē izdalīt atsevišķi.
5.Problēmjaudājums attiecībā uz kriminālprocesos iesaistīto personu ar invaliditāti konvoģšanu uz tiesas sēdēm.	E.Celmiņa, S.Pablaka, Š.Bērziņa, I.Brīnuma, A.Pavlines, T.Vahģina, S.Barks	Darba grupas locekģi atzīmē, ka šis ir daģģji vides pieejamģbas jaudģjums. I.Brīnuma informē, ka nģkotnē tiek plģnots organizēt tiesas sēdes ar videokonferenģu palģdzģbu, lģdz ar to atrisinģtos problēma par nepieciešamģbu konvojēt uz tiesas sēdēm personas ar invaliditģti. Nolēma: 1.Precizēt 5.problēmjaudģjumu, svģtroģot tģ pēdģģjģ teikuma vģrdus „kģ arģ medicģniskģ darbinieka klģtbģtnģ”. 2.Jaudģjuma risinģšanai piesaistģt Tieslietu ministriģu un izstrģdģt konceptuģlos risinģjumus personu ar invaliditģti dalģbai tiesas procesos.
6.Problēmjaudģjums attiecģbģ uz informģcijas trģkumu par personģm (ģģimenģm ar bērnģm ar invaliditģti) pieejamģm veselģbas pakalpojumiem.	E.Celmiņa, I.Šķestere, S.Pablaka	Saprotamģ veidģ informēt sabiedrģbu par personģm ar invaliditģti pieejamģm pakalpojumiem.
7.Problēmjaudģjums attiecģbģ uz grģtniecģbas pģrtraukģšanu sakarģ ar iespģjamo gaidģmģ bērna invaliditģti.	E.Celmiņa, I.Šķestere, S.Pablaka, T.Vahģina	Nodroģinģt topoģai mģtei psihologa konsultģcijas pirms lēmuma pieņemģšanas par grģtniecģbas pģrtraukģšanu.
8.Problēmjaudģjums par surdotulku lomu medicģnas iestģdģs.	S.Pablaka, A.Pavlines, IeM pģrstģvis, N.Pģlģps	1. Ir nepieciešams sadarģoties ar Latvģjas Dzemdniecģbas un ginekoloģģjas asociģciju problēmas risinģšanģ. 2. Izstrģdģt konceptuģlus risinģjumus kontakta veidoģšanai ar nedzirdģģģm personģm veselģbas aprģpes pakalpojumu jomģ. 3. Veselģbas ministriģjai, izstrģdģģģt politikas plģnoģšanas dokumentus, kas skar personas ar invaliditģti, noskaidrot NVO viedokģus. 4. Izvirģģt jaunu risinģmos uzdevumus - Pģrskatģģt nosacģģjumus attiecģbģ personu ar dzirdes invaliditģti tiesģbģm iegģģt

		<p>autovadītāja apliecību.</p> <p>5. Izvirzīt jaunu risināmo uzdevumu - Pārskatīt profesiju aizliegumus attiecībā uz nedzirdīgām personām .</p> <p>6. 5. Ir nepieciešams paplašināt tehnisko palīglīdzekļu pieejamību valstī.</p>
9.Problēmjaudājums attiecībā uz iedzīvotāju informēšanu par tiesu lēmumiem.	E.Celmiņa, I.Brīnuma	Ir nepieciešams uzlabot informācijas sniegšanas formu, lai personām būtu skaidras turpmākās rīcības iespējas pēc tiesas lēmuma saņemšanas.
10.Problēmjaudājums attiecībā uz personas ar garīgā rakstura traucējumiem stacionēšanu bez viņas piekrišanas	S.Pablaka, A.Pavļins	Resursu centram „Zelda” un Tiesībsargam jāprecizē problēmjaudājuma formulējums, nosaucot risināmo uzdevumu vai novēršamos šķēršļus vai nosacījumus.
11.Problēmjaudājums attiecībā uz tiesas lēmuma novēlotu izpildi.	I.Brīnuma	I.Brīnuma vērš uzmanību, ka tiesas lēmumi Kriminālprocesa likuma ietvaros tiek izpildīti nekavējoties. Nolēma: lūgt Tiesībsargam precizēt problēmjaudājumu.
12.Problēmjaudājums attiecībā uz medicīnas un sociālās palīdzības pieejamību personām ar invaliditāti ieslodzījuma vietās.	I.Brīnuma	1. Ir nepieciešams risināt jaudājumu par kompensējamo medikamentu izrakstīšanu arī ieslodzījuma vietās. 2. Uzlabot veselības aprūpes pieejamību personām ar invaliditāti ieslodzījuma vietās.
13.Problēmjaudājums attiecībā uz pacientu medikamentozo fiksāciju.	E.Celmiņa, S.Pablaka	Resursu centram „Zelda” precizēt problēmjaudājuma formulējumu, pievienojot esošās situācijas raksturojumu.
14.Problēmjaudājums attiecībā uz prasībām sociālās aprūpēs iestādēm saistībā ar personām ar invaliditāti.	E.Celmiņa, T.Vahļina	Resursu centram „Zelda” precizēt konkrētu rekomendāciju.
15.Problēmjaudājums attiecībā uz neadekvātas terapijas pielietošanu psihiatrijas pacientiem.	E.Celmiņa, I.Šķestere	1. Ir jānoskaidro par vadlīnijām ārstiem pamatdiagnozes ārstēšanai. 2. Ir jāprecizē, vai pastāv iekšējā kārtība, kas nosaka adekvātu zāļu pielietošanu personai ar garīgās attīstības

		<p>traucējumiem.</p> <p>3. Lūgt LM Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības departamentam pārskatīt ārstēšanas metodiku sociālās aprūpes centros.</p>
16.Problēmjaudājums attiecībā uz pacientu datu konfidencialitāti.		Rīgas domei - lūgums precizēt problēmjaudājumu.
17.Problēmjaudājums attiecībā uz grūtniecības pārtraukšanu medicīnas indikāciju dēļ bez rīcībnespējīgās personas piekrišanas, kā arī attiecībā uz personas ar invaliditāti iespējām veidot ģimeni un audzināt bērnus.	I.Šķestere, E.Celmiņa	<p>1. Apvienot 17. un 18. un 19.problēmjaudājumus, kur sasauca informācija attiecībā uz personas ar invaliditāti tiesībām un iespējām veidot ģimeni un audzināt bērnus.</p> <p>2. LKND ierosinājums izstrādāt vadlīnijas par personu ar garīgās attīstības traucējumiem seksuālās un reprodūktīvās veselības un tiesību jautājumiem, izcelt atsevišķā punktā.</p>
18.	I.Šķestere, E.Celmiņa	Skat. 17.problēmjaudājuma lēmumu.
19.	I.Šķestere, E.Celmiņa	Skat. 17.problēmjaudājuma lēmumu.
20.Problēmjaudājums attiecībā uz nevienlīdzīgu attieksmi medicīnas iestādēs, ārstējot personas ar invaliditāti.	S.Pablaka, I.Šķestere, E.Celmiņa	1. Veselības ministrijai precizēt, vai personas ar invaliditāti neiekļauj rindā uz noteiktajām operācijām.
21.Problēmjaudājums attiecībā uz grozījumu veikšanu 19.12.2006. MK noteikumos Nr.1046. "Veselības aprūpes organizēšanas un finansēšanas kārtība " "	S.Pablaka	Veikt grozījumus biežāk nekā vienu reizi gadā.
22.Problēmjaudājums attiecībā uz Pacientu tiesību likuma normu piemērošanu psihiatrijas pacientiem.	E.Celmiņa	Resursu centram „Zelda” precizēt problēmjaudājumu uzdevuma formā.
23.Problēmjaudājums attiecībā uz neadekvātas terapijas pielietošanu bērniem, kā arī bērniem ar funkcionāliem traucējumiem bērnu aprūpes iestādēs.	E.Celmiņa, I.Šķestere, T.Vahļina	<p>1. Kvalitātes rādītājus piemērot iekšējai metodikai.</p> <p>2. Iesaistot IzM, visiem bērniem bērnu aprūpes centros nodrošināt izglītības pakalpojumus.</p> <p>3. Jāmeklē risinājums, lai darbam ar bērniem aprūpes iestādēs varētu apmācīt ne tikai sociālos darbiniekus..</p>

24.Problēmjaudājums attiecībā uz medicīnas aprūpes nepieejamību ierobežoto finanšu līdzekļu dēļ.	I.Šķestere	Invaliditāte nedrīkst būt par iemeslu medicīnas izdevumus paaugstināšanai!
25.Problēmjaudājums attiecībā uz plānveida operāciju nepieejamību ierobežota veselības aprūpes finansējuma dēļ.		Rīgas domei – lūdzu precizēt lēmumu attiecībā uz minēto problēmjaudājumu!
26.Problēmjaudājums attiecībā uz iespēju personai ar invaliditāti saņemt rehabilitāciju.	E.Celmiņa	LBAS precizēt, kas tieši 16.06.2009. grozījumos likumā Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaiemes gadījumiem darbā un arodslimībām pasliktina personu ar invaliditāti iespēju saņemt rehabilitāciju.
27.Problēmjaudājums attiecībā uz medicīniskās rehabilitācijas programmas pieejamību personām ar dažādām diagnozēm.	E.Celmiņa	Ir nepieciešams pārskatīt diagnozes.
28.Problēmjaudājums attiecībā uz kvalitatīvas agrīnas diagnostikas trūkumu, kā arī uz funkcionālo speciālistu trūkumu valstī.	S.Pablaka	S.Pablaka nepiekrīt tam, ka trūkst kvalitatīva agrīna diagnostika.
29.Problēmjaudājums attiecībā uz medicīnas speciālistu pēcdiploma programmām.		Problēmjaudājums dublējas ar 3.jautājumu.
30.Problēmjaudājums attiecībā uz darba kolektīvu apdrošināšanu.		Ir jāizvērtē nepieciešamību valstij iesaistīties privāto apdrošināšanas sabiedrību kompetencē. Rīgas domei – lūgums precizēt, kāds te sakars, kāda tieši problēma invalīdiem?
31. Problēmjaudājums attiecībā uz SIVA EQUAL projekta produktu „Medicīniskā, sociālā un profesionālās rehabilitācijas pakalpojumu sistēma”.	I.Šķestere, E.Celmiņa	Ir nepieciešams izvērtēt iespēju ieviest minēto produktu.
32., 33., 34. problēmjaudājumi attiecībā uz personas ar invaliditāti rehabilitāciju.	E.Celmiņa, I.Šķestere	Izskatīt iespēju apvienot 3 problēmas un formulēt kā rehabilitācijas jautājumu.

Citi jautājumi

A.Pavilins izteica lūgumu nākamās sēdes rīkot dienas pirmajā pusē.

Sanāksmi slēdz 17.10

Labklājības ministrijas

Vienlīdzīgu iespēju politikas nodaļas vadītāja

E. Celmiņa